

חזרתם של פליטי 1967 לשטחים

בהסכמי אוסלו נקבע כי תוקם ועדה "אשר תחליט, בהסכמה, על אופני הכניסה של אנשים שנעקרו מן הגדה המערבית ורצועת עזה ב-1967 [...]".²²⁵ סוכם כי בנוסף לנציגי ישראל והרשות הפלסטינית, ישתתפו גם נציגי ירדן ומצרים בוועדה.

ב-7.3.95 התכנסה לראשונה הוועדה המרובעת לעניין פליטי 1967, בהשתתפות נציגי ישראל, הרשות הפלסטינית, ירדן ומצרים. במסגרת הדיונים בוועדה הציגו הרשות הפלסטינית, ירדן ומצרים עמדה אחידה ותבעו מישראל להתיר את חזרתם של כמיליון פליטים ובני משפחותיהם.²²⁶ על-פי הרשות הפלסטינית, מספר זה כולל פלסטינים ששהו מחוץ לשטחים בעת מלחמת ששת הימים; פלסטינים שיצאו מהשטחים בעת המלחמה או מייד אחריה; פלסטינים שישראל שללה את תושבותם בשטחים ופלסטינים שישראל גירשה מהשטחים. כמו כן נתבעה ישראל לאפשר את כניסתם של בני זוגם וילדיהם של אותם פלסטינים.²²⁷

ישראל הסכימה לאפשר רק את חזרתם של פלסטינים שנאלצו לצאת מהשטחים כתוצאה ישירה של המלחמה, ואשר מספרם עומד, להערכתה, על 200-400 אלף איש.²²⁸

בהודעת הסיכום המשותפת של הוועדה נמסר כי הוחלט להמשיך את המשא ומתן בנושא, ולמצוא "פתרון מהיר לסוגייה זו, כדי לאושש את תהליך השלום".²²⁹

הוועדה המרובעת לנושא פליטי 1967 התכנסה עוד מספר פעמים, אך לא הגיעה להסכמה בשאלה מי יהיה רשאי לחזור לשטחים. פגישתה האחרונה של הוועדה התקיימה בפברואר 1996 בקהיר.²³⁰

שובם של פלסטינים שיצאו מהשטחים ב-1967 ושל בני משפחותיהם, יכול לפתור רבות מהבעיות של איחוד משפחות בשטחים, שכן רבים מבני המשפחה עימם מעוניינים תושבי השטחים להתאחד, הינם פליטי 1967, או צאצאיהם.

225. סעיף xxvii להסכם הביניים; סעיף xvi להסכם קהיר.

226. הארץ, 5.3.95, 7.3.95.

227. כך מסר ד"ר נביל שעת, השר לענייני שיתוף פעולה ברשות הפלסטינית בראיון ל"קול פלסטין".

228. כך נמסר בעיתונות מפי "בעלי תפקידים במשרד החוץ". ר' הארץ, 7.3.95.

229. הארץ, 8.3.95.

230. לדברי האלוף אורן שחור, מתאם הפעולות בשטחים דאז בהארץ ב-27.11.96, נקטעה פעילות הוועדה בשל פיגועי ההתאבדות בפברואר-מארס 1996. שחור הוסיף כי סוכם על חידוש הדיונים במחצית הראשונה של דצמבר 1996. עד היום לא חודשו דיוני הוועדה ולא הושגו הסכמות כלשהן בנוגע לחזרתם של פליטי 1967.